

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ПРИЙНЯТО:

на засіданні Вченої ради ОНАХТ
6 жовтня 2015 року Протокол № 2

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ОНАХТ
від 06.10. 2015 року № 217-01

ПОЛОЖЕННЯ

**про попередню експертизу дисертацій на здобуття наукового
ступеня доктора філософії (кандидата) або доктора наук у Одеській
національній академії харчових технологій**

(із змінам, які прийняті на засіданні Вченої ради ОНАХТ 25.04.2017 р.,
протокол № 15, та введені в дію наказом в.о. ректора ОНАХТ від
25.04.2017 р. № 99-01)

1. Загальна частина

1.1. Це положення встановлює порядок проведення попередньої експертизи дисертації (далі дисертації), поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата) або доктора наук в Одеській національній академії харчових технологій (далі ОНАХТ).

1.2. Проведення попередньої експертизи дисертації, поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата) або доктора наук в ОНАХТ здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. №1556-VII (із змінами), Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника»; наказу МОНмолодьспорту України від 14.09.2011 р., №1059 «Деякі питання присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», наказу МОНмолодьспорту України від 17.10.2012 р. №1112 «Про опублікування

результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» (із змінами); наказу МОН України від 14.07.2015 р. № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів» та листа МОН України від 20.05.2015 р. № 14/1-274-15 щодо друку повідомлень здобувачів наукових ступенів, встановити наступний порядок проходження документів здобувачів наукових ступенів доктора філософії (кандидата) та доктора наук в Одеській національній академії харчових технологій.

2. Порядок проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата) або доктора наук на об'єднаному засіданні кафедр (міжкафедральному науковому семінарі) ОНАХТ.

2.1. Всі дисертації, виконані аспірантами, докторантами та здобувачами ОНАХТ або інших наукових установ чи вищих навчальних закладів, які подаються до захисту на засіданні спеціалізованих вчених рад, повинні пройти попередню експертизу на об'єднаному засіданні кафедр (міжкафедральних наукових семінарах).

2.2. Організація проведення об'єданого засідання кафедр (міжкафедральних наукових семінарів) та керівництво ними (головування на засіданнях) покладається на проректора з наукової роботи, директора інституту, в якому функціонує спецрада, голову спецради, заступника голови спецради, вченого секретаря спецради або завідувача профільної кафедри.

2.3. Для ініціювання процедури попередньої експертизи дисертаційної роботи аспірант, докторант (здобувач) подає на ім'я ректора ОНАХТ :

- заяву з проханням прийняти дисертацію для попередньої експертизи, яка повинна мати візу наукового керівника;
- особовий листок з обліку кадрів, завірений належним чином;
- клопотання від установи, де виконана робота, щодо прийняття дисертації для попередньої експертизи (якщо аспірант/здобувач не навчався в аспірантурі ОНАХТ чи не був прикріплений до ОНАХТ під час написання дисертації).
- дисертаційну роботу, що являє собою особисто виконане, завершене дослідження з актуальної проблематики та відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання

старшого наукового співробітника»; належним чином оформлену, з підписом автора на титульному аркуші ;

- проект автореферату дисертації;
- відгук наукового керівника (консультанта), засвідчений печаткою установи, де він працює (з зазначенням, що робота є самостійно виконаним науковим дослідженням та не містить некоректних запозичень);
- висновок кафедри ОНАХТ, до якої був прикріплений аспірант, докторант (здобувач), оформлений як витяг з протоколу засідання кафедри;
- звіт Подібності зробленого в Антиплагіатній Інтернет Системі StrikePlagiarism.com на відсутність академічного плагіату;

2.4. Проректор з наукової роботи (директор інституту) ОНАХТ на підставі вищевказаних документів, визначає кафедри, які братимуть участь у розгляді дисертації, встановлює дату подання рецензій та попередню дату засідання, яке має відбутися не пізніше, ніж через 45 календарних днів після подання документів для розгляду дисертації.

2.5. Після представлення дисертації для попередньої експертизи завідувач профільної кафедри за темою дисертації призначає рецензентів для кандидатської дисертації — 1, для докторської дисертації — 2) з науковим ступенем доктора/кандидата наук із числа співробітників кафедри — спеціалістів з наукового напрямку представленого дисертаційного дослідження. До рецензування можуть бути залучені співробітники інших кафедр і наукових установ.

2.6. Рецензенти після ретельного вивчення дисертаційної роботи, автореферату, публікацій та документів, що підтверджують впровадження і апробацію отриманих аспірантом (здобувачем) результатів, протягом 15 робочих днів готують письмові рецензії, в яких чітко і конкретно визначають позитивні і негативні риси дисертації і роблять аргументовані висновки щодо :

- актуальності теми дослідження та її зв'язку з науковими програмами, планами, темами;
- особистого внеску аспіранта, докторанта (здобувача) в отриманні наукові результати;
- ступеня обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій;
- ступеня новизни результатів дисертаційного дослідження;

- повноти опублікування основних положень дисертації;
- теоретичного та практичного значення отриманих результатів і рекомендацій про їх використання;
- оцінки структури дисертації, мови та стилю викладання;
- відповідності дисертації паспорту спеціальності, за якою вона представляється до захисту;
- невиявлення академічного плагіату в дисертації та авторефераті на основі Звіту Подібності.

2.7. У рецензії наводяться також критичні зауваження до дисертації і обов'язково декларується думка рецензента відносно того, рекомендувати чи не рекомендувати рецензовану роботу до представлення відповідній спеціалізованій вченій раді для прийняття рішення про її захист. Письмові рецензії мають бути представлені на профільну за темою дисертації кафедру не пізніше, як за тиждень до засідання об'єднаного засідання кафедр (міжкафедрального наукового семінару).

2.8. Рецензія має бути однозначною (позитивною чи негативною), містити підпис рецензента і дату.

2.9. Керівник об'єднаного засідання кафедр (міжкафедрального наукового семінару) (завідувач профільної за темою дисертації кафедри) готує у встановленому порядку не менш, ніж за 5 робочих днів до призначеної дати, розпорядження проректора (директора) ОНАХТ про проведення об'єднаного засідання кафедр, в якому визначається дата, час, місце проведення засідання, прізвище, ім'я та по батькові аспіранта (здобувача), назва дисертації, спеціальність, відомості про наукового керівника, назви кафедр на спільному засіданні яких проводиться розгляд роботи, список рецензентів, склад комісії для підготовки висновку. До складу комісії для підготовки зазначеного висновку окрім керівника об'єднаного засідання кафедр (міжкафедрального наукового семінару) обов'язково входять секретар засідання, рецензенти роботи, а за потреби й інші фахівці. Відповідне розпорядження доводиться до відома всіх названих у ньому фахівців під розпис.

Якщо в ОНАХТ функціонує спецрада для захисту дисертації зі спеціальності, за якою підготовлена дисертація, то необхідно запросити на засідання членів спецради з метою детальнішого ознайомлення їх із дисертацією.

2.10. Попередня експертиза дисертації відбувається на відкритому об'єднаному засіданні кафедр (між кафедрами наукового семінару) (будь-які обмеження щодо присутності зацікавлених осіб не допускаються). Засідання

присвячене попередній експертизі дисертації, вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше, як дві третини осіб, вказаних у розпорядженні проректора (директора) ОНАХТ, а також присутні не менше як **чотири** доктори наук із спеціальності докторської і не менш як **три** доктори наук із спеціальності кандидатської дисертації

2.11. Заступником головуючого на об'єднаному засіданні кафедр (міжкафедральному науковому семінарі) є завідувач профільної за темою дисертації кафедри. Якщо керівником дисертації є проректор з наукової роботи, директор інституту, в якому функціонує спецрада, голова спецради, заступник голови спецради, вчений секретар спецради тоді головуючим на засіданні повинен бути завідувач профільної кафедри або доктор наук за профілем поданої дисертації.

2.12. На одному об'єднаному засіданні кафедр може проводитись обговорення не більше двох кандидатських дисертацій або однієї докторської.

2.13. Обговорення дисертаційної роботи на об'єднаному засіданні кафедр відбувається за такою

процедурою :

- головуючий доводить до відома присутніх порядок денний засідання, повідомляє дані про аспіранта, докторанта (здобувача) (ПІБ, дата і місце народження, освіта, стаж і місце роботи, про навчання в аспірантурі чи докторантурі, або прикріплення здобувачем, теперішній статус, тема дисертації і дата її затвердження, дані про наукового керівника, для аспірантів і здобувачів ОНАХТ, оголошує висновок кафедри, результати попередньої експертизи дисертації в установі, де виконана робота (якщо здобувач не був прикріплений до ОНАХТ під час підготовки дисертації та не навчався в аспірантурі ОНАХТ);
- здобувач (аспірант, докторант) робить доповідь з використанням ілюстративних та роздаткових матеріалів. Тривалість доповіді не більше 15-20 хвилин. У доповіді мають бути відображені ключові положення дослідження, що виносяться на захист, наведена відповідна аргументація, даються пояснення зроблених здобувачем (аспірантом, докторантом) висновків та економічні розрахунки ефективності впровадження;
- присутні на об'єднаному засіданні кафедр задають питання з метою роз'яснення окремих положень та висновків дисертаційної роботи, на кожне з яких дисертант має дати вичерпну відповідь по суті;
- головуючий надає слово науковому керівнику, присутність якого на засіданні є обов'язковою;

- виступають рецензенти;
- відбувається обговорення дисертаційної роботи, в якому беруть участь присутні на засіданні. Вони у своїх виступах мають звернути увагу на відповідність представленої роботи основним вимогам, що пред'являються до дисертації; вказати на досягнення мети дослідження та виконання завдань; окреслити ключові елементи наукової новизни; акцентувати увагу на логіці й методах дослідження, прикладних результатах, цілісності роботи; зробити загальний висновок по дисертаційній роботі, який ставиться на відкрите голосування. Рішення по дисертаційній роботі вважається позитивним, якщо за нього проголосувало не менше, як три чверті присутніх.

Особливу увагу при обговоренні дисертації необхідно приділити особистому внеску автора дисертації в отримані наукові і практичні результати. Якщо наукова обґрунтованість підлягає сумніву, то необхідно перерахувати причини, що викликають згадані сумніви, або акцентувати увагу на питаннях, що мають дискусійний характер.

Під час проведення об'єднаного засідання кафедр здійснюється аудіо запис, який є підставою для підготовки протоколу засідання та висновку з дисертаційної роботи.

2.14 Об'єднане засідання кафедр (міжкафедральний науковий семінар) може прийняти наступні варіанти рішень:

- рекомендувати дисертацію до захисту;
- рекомендувати дисертацію до захисту з врахуванням недоліків та виправлень (в цьому випадку автор вносить необхідні виправлення в текст дисертації та інформує в робочому порядку про це рецензентів і головуєчого на об'єднаному засіданні кафедр);
- не рекомендувати дисертацію до захисту у зв'язку з необхідністю внесення змін принципового характеру (в цьому випадку надається певний термін для виконання роботи по усуненню відмічених недоліків, після чого дисертація повторно розглядається на об'єднаному засіданні кафедр);
- не рекомендувати дисертацію до захисту (в цьому випадку в протоколі аргументовано висвітлюються причини, які не дозволяють позитивно оцінити представлену роботу).

2.15. Дисертація рекомендується до захисту на засіданні спеціалізованої вченої ради, якщо в ході обговорення до неї не було зауважень, або зауваження не торкалися суті результатів досліджень і стосувалися тільки технічних аспектів,

або зауваження були аргументовано відведені автором в процесі дискусії.

2.16. Об'єднане засідання кафедр (міжкафедрального наукового семінару) оформляється протоколом,

в якому зазначається :

- прізвище та ініціали всіх присутніх із зазначенням наукового ступеня, вченого звання та посади;
- кількість спеціалістів за профілем дисертації, що розглядається;
- правомочність проведення засідання;
- порядок денний (обговорення роботи);
- дані про аспіранта, докторанта (здобувача);
- дані про наукового керівника;
- ким і коли затверджена тема дисертації;
- список рецензентів;
- коротка інформація про доповідь аспіранта, докторанта (здобувача);
- конкретний персональний внесок аспіранта, докторанта (здобувача) до всіх наукових праць, на які є посилання в дисертації;
- питання присутніх і відповіді аспіранта, докторанта (здобувача);
- виступ наукового керівника;
- виступи рецензентів і присутніх;
- відповіді аспіранта, докторанта (здобувача) на зауваження рецензентів та присутніх;
- інформація про проект висновку і хід його обговорення;
- висновок об'єданого засідання кафедр про дисертацію;
- підсумок відкритого голосування по проекту висновку об'єданого засідання кафедр.

До протоколу засідання обов'язково додаються доповідь здобувача, ілюстративні матеріали, відгуки рецензентів і наукового керівника, результати голосування. У результативній частині протоколу остаточно формулюється висновок по дисертаційній роботі. В ньому, зокрема, має бути зазначено, що робота являє собою самостійно виконане аспірантом, докторанта (здобувачем) актуальне дослідження, яке характеризується новизною отриманих результатів, що належним чином опубліковані, та практичною значущістю і відповідає вимогам МОН України щодо змісту і оформлення роботи, а також паспорту спеціальності. Протокол підписується головуючим на засіданні та його секретарем. Один його примірник зберігається на профільній по дисертаційній

роботі кафедри, другий примірник передається для зберігання вченому секретарю спецради в якій планується захист дисертації.

2.17. Висновок по дисертаційній роботі, поданій для попередньої експертизи, готується лише в разі позитивного рішення об'єднаного засідання кафедр. Термін чинності висновку – 1 рік. Два примірника висновку отримує аспірант, докторант (здобувач).

2.18. Для спеціалізованої вченої ради висновок об'єднаного засідання кафедр оформляється у вигляді витягу з протоколу його засідання, який підписується головою на засіданні та його секретарем і затверджується ректором ОНАХТ та скріплюється гербовою печаткою. У висновку поряд з іншими аспектами характеристики дисертації та особистості аспіранта (здобувача) має бути зазначено, ким і коли була затверджена (відкоригована) тема дисертації. Визначено конкретний персональний внесок аспіранта, докторанта (здобувача) до всіх наукових праць, опублікованих із співавторами.

2.19. Відповідальність за своєчасне і правильне оформлення протоколу об'єднаного засідання кафедр і витягу з нього покладається на головуючого на його засіданні.

2.20. У разі негативного рішення в протоколі об'єднаного засідання кафедр зазначається, що саме потребує доопрацювання і вказується орієнтовна дата наступного слухання дисертації. Процедура наступного засідання залишається незмінною.

Проректор з наукової роботи

Н. М. Поварова

Погоджено:

Начальник юридичного відділу

В. Л. Михайлова

Вчений секретар

Г. І. Палвашова

